

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni www.uidder.org • 15 Haziran 2009 • No:15

Çözüm Ortak Mücadelede

İşçi kardeşler!

Aylardır krizin neden olduğu işsizlik, açlık ve yoksullukla boğuşuyoruz. En son açıklanan Şubat ayı işsizlik rakamlarına göre işsizlik oranı yüzde 16,1'e ulaştı. Yani son bir senede 1,5 milyona yakın işçi işsizlik canavarının ağına atıldı. Resmi rakamlara göre işsiz sayısı 3 milyon 800 bini geçmiş durumda. Sendikaların açıkladığı rakamlara göre ise gerçek işsiz sayısı 6 milyon civarındadır. Bizi etkilemez denilen kriz hepimizin hayatını çekilmez hale soktu. Kimimizin dört beş aylık ücreti henüz ödenmedi. Kimimizin iş bulma umutları gün gün iş kuyruklarında tükendi. Şimdilik bir işe sahip olanların büyük çoğunluğu, patronların her söylediğine boyun eğerek sessizce çalışıyor. İşten atılma korkusuyla düşük ücrete, ücretsiz izne ve yarım gün çalışmaya razı oluyor. Sendikacı çalışanlarımız toplu sözleşmelerde sıfır zamma, esnek çalışmaya, hatta sendikasızlaşmaya geçit veriyorlar. Kamuda 300 bini aşkın işçiyi ilgilendiren toplu iş sözleşmesi henüz sonuçlanmış değil. İş kazalarına, meslek hastalıklarına, sağlıksız ve güvencesiz çalışma koşullarına maruz kalıyoruz. İşte Tuzla! Geçen günlerde yaşanan patlama sonucunda iki işçi kardeşimiz daha yaşamını kaybetti. Bu zalimce koşullar karşısında "elimizden ne gelir" diyerek yapılan haksızlıkları sineye çekiyoruz. Fakat kardeşler tüm bu haksızlıklara daha ne kadar böyle sessizce katlanacağız?

Sermayenin saldırılarına mücadeleyle karşılık verelim!

Bizleri tüm bu saldırılara maruz bırakan, yaşantımızı çekilmez hale getiren patronlar ve onların hükümetleri, "bu kadarı yeter" diyorlar mı? Onlar, ilk günden bu yana krizi fırsata çevirmek, faturayı biz işçilere ödetmek için azgınca saldırıyorlar. Her ay rekor kıran işsizlik rakamları, büyüyen açlar ordusu ve yok edilen haklarımız krizin faturasını kimin ödediğinin bir kanıtı değil mi? Ama patronlar sınıfı ve onların örgütleri hâlâ utanmadan "kriz varsa çaresi de var" deyip, toz pembe tablolarla bizleri kandırmaya çalışıyorlar. Pazara çıkıp alışveriş yapın di-

yorlar. Açıkça bizimle alay ediyorlar. Ne yazık ki, bazı işçi sendikaları da bunlara ortak oluyor.

Hemen her işçi ailesinde en az bir işsiz kardeşimiz var. Hepimiz gırtlığımızı kadar borç içindeyiz. Aldığımız ücretle günü kurtarmaya çalışıyoruz. Artık elektrik, su ve gaz faturalarını ödeyemez hale geldik. Bu durum ne patronların ne de hükümetin umurunda olmadı. Hükümet işçilerden aldığı vergileri sermayedarları kurtarmak üzere dağıtıyor. Tükettiğimiz her türlü ürüne zam üstüne zam yapıyor. Sermayenin sözcüleri bizlere bolca "şükredin" nasihatinde bulunurken, kendileri lüks yaşamlarından zerre kadar vazgeçmiyorlar. İşçiler ayaklanır diye askeri harcamalara devasa bir kaynak ayrılıyor. Polis, hakkını arayan işçiye, evini yıktırarak istemeyen emekçi halka vahşice saldırıyor.

Sorunlarımız da ortak, çözüm yolumuz da!

Çoğumuz akşam yorgun argın evin yolunu tutarken yaşadıklarımıza kızıyor, sabrımız taşıyor ve öfkeleniyoruz. Haksızlıklara karşı bireysel tepkiler gösteriyoruz. Varsa tazminatımıza veya üç kuruşluk işsizlik ödeneğine güveniyoruz. Fabrikada o denli bölünmüşüz ki, birbirimize güvenimiz kalmamış. Tek tek mücadele ederek de başarıya ulaşamıyoruz. Oysa hepimiz aynı sorunlarla boğuşuyoruz. Sorunlarımız kadar çözüm yolumuzun da aynı olduğunun farkına varmalıyız. Sendikacı sendikası, taşeron kadrolu veya işçi memur ayrımı yapmadan birlikte mücadele etmeliyiz. Sendikalarımızı krize karşı işçiden yana, mücadeleden yana, birlikten yana tutum almaları için zorlamalıyız.

Aylardır krizin faturasını bizler ödüyoruz. Krizin bedelini ödemek istemiyor ve insanca yaşamak istiyorsak tek bir çareimiz var: Mücadele etmek! "Artık yeter" diyerek mücadeleye atılmalıyız. İşsizliğin son bulması, ücretlerimizin ödenmesi, sendikasızlaşmaların durdurulması, çalışma koşullarımızın iyileştirilmesi, zamların geri alınması ancak bizlerin kararlı ve örgütlü mücadelesi ile mümkündür. Kardeşler, sorunlarımız da çözüm yollarımız da ortak! Gün bekleme değil mücadele gündür!

- İşten atmalar durdurulsun, iş saatleri düşürülsün, herkese iş!
- Ücretsiz izinler ücretli izinlere çevrilsin!
- Herkese iş güvencesi sağlansın!
- Sendikası çalıştırmaya son!
- Asgari ücret vergi dışı bırakılsın, vergiler patronlardan kesilsin!
- İşçilerin kredi kartı, elektrik, su ve doğalgaz borçları silinsin!
- Elektriğe, gaza ve suya zamlar durdurulsun, yapılan zamlar geri alınsın!
- Gıda fiyatları ucuzlatılsın!

- Ev kiralari dondurulsun!
- Emekçilere parasız sağlık, eğitim, konut ve ulaşım!
- Patronların muhasebe defterleri işçilere açılsın! Üretimde işçi denetimi!
- Kriz gerekçesiyle kapatılan veya tensikata uğrayan fabrikalar işçilerin yönetimine!
- İşsizlik sigortası fonu işçi yönetimine!
- İşsizlik sigortası ödeneği iş buluncaya kadar ödensin!

Acil Taleplerimiz İçin Mücadeleye!

Deri İşçileriyle Söyleşi

Tuzla deri sanayii bölgesinde çalışan işçilerle bir söyleşi yaptık. Uyguner Deri, AL Deri, Mader Deri ve Emre Galos Deri işçileri, çalışma koşullarını, yaşadıkları sorunları, krizin etkilerini ve neler yapılabileceği konusundaki görüşlerini bizlerle paylaştılar.

ÜİD-DER: Yaşanan ekonomik krizle beraber her yerde işten atmalar, ücretli-ücretsiz izinler, sosyal hak gaspları gündelik olaylar haline geldi. Siz deri işçileri olarak kriz hakkında ne düşünüyorsunuz, krizden nasıl etkilendiniz?

Uyguner Deri İşçileri: Bugün yaşanan bir kriz var, ama patronlar krizi fırsata çevirmeye çalışıyorlar. Geçen yazın sonuna kadar zorla mesaiye çağrılıp fazla mesai yapıyorduk. Ama o zaman patron “ben çok para kazandım size biraz fazladan vereyim” demiyordu. Ama kriz birden gündeme geldi, 60’a yakın işçi arkadaşımız işten çıkarıldı. Kışın ortasında yıllık izinlerimiz kullandırıldı. Ve sözleşme döneminde de kriz bahane edilerek çok az zam aldık. Sonuçta kriz döneminde patron daha az işçi çalıştırıp daha az ücret ödeyerek daha fazla kâr elde ediyor.

Mader Deri İşçisi: Kriz genel anlamda deri sektörünü çok etkiledi. Patronların saldırıları diğer sektörlerde olduğu gibi bizim çalıştığımız sektörde de yaşandı. İşten atmalar, işçilerin sigortalarında giriş çıkış yapılması gibi...

AL Deri İşçisi: Bizler de krizden tabii ki etkilendik. Bizim işyerinde de işten çıkarmalar ve ücretsiz izinler oldu. Krizi hem kendileri yaratıyorlar hem de bizi aç bırakarak, işsiz bırakarak faturayı bize ödetiyorlar. Kısacası kriz sermayenin kumarı, yani kapitalist düzenin ta kendisidir.

Emre Galos Deri İşçisi: Bizim işyerinde de işler durgun. Daha önce işçi arkadaşlarımız işten atıldı. Yıllık izinlerimiz kullandırıldı. Şimdi de patron krizi kullanarak ya bizlerin sigortalarımıza giriş çıkış yapılacağını ya da bizi ücretsiz izne çıkaracağını söylüyor. “Eğer giriş çıkış yaparsanız elinize toplu para geçer, ihtiyaçlarınız için kullanırsınız”

diyerek işçilerin gözünü boyamaya çalışıyor. Bize son olarak şunu dayattı: 15 Temmuzda bir grup, daha sonra da kalan grup ücretsiz izine çıkartılacak. Aslında bizi yasal olarak yarı yarıya ücretli izne çıkartması lazım... Fakat işçilerin örgütsüzlüğü durumunda patron eli kolu rahat hareket ediyor.

ÜİD-DER: Sizce yaşanan krizin sorumlusu kimdir ve krize karşı nasıl mücadele etmeliyiz?

Uyguner Deri İşçileri: Bu süreçte patronlar yüzünden gelindi. Ama işçiler de bu süreçte bireysel düşündükleri için, yani örgütlü hareket etmedikleri için patronlar istediklerini büyük ölçüde yaptılar. Bu duruma maruz kalmak istemiyorsak örgütlü hareket etmeli ve birlikte olmalıyız.

Mader Deri İşçisi: Krize karşı işçilerin birbirine kenetlenmesi ve beraber hareket etmesi gerekiyor. Şimdi hem örgütlü işyerlerinde mücadeleyi yükseltmemiz hem de örgütsüz işyerlerini örgütlememiz lazım. Örgütlü mücadele edersek işçi sınıfı olarak meyvesini alacağımıza inanıyorum.

AL Deri İşçisi: İşçilerin ne patronlardan ne de devletten bir beklentisi olmalı. Biz işçiler kendi bireysel hesaplarımızı bırakmalı kendi örgütlülüğümüze güvenerek onurlu bir mücadele sergilemeliyiz.

Emre Galos Deri İşçisi: Patronların yaratmış olduğu krizin sonuçlarına biz katlanıyoruz. Bu süreçte işçiler çok örgütsüz. Oysa asıl tam da bu süreçte örgütlü hareket edilmesi lazım. Biz işçilerin birliği çok önemli, yoksa bu saldırıların karşısında duramayız.

ÜİD-DER: Teşekkür ederiz. ■

Kriz Varsa Çare de Var!

■ Pendik'ten bir işçi

Kriz almış başını gitmiş. Genç nüfusta işsizlik %30'a dayanmış. Yoksa sen de genç misin? Hem de işsiz misin? Dert ettiğin şeye bak! Çık alışverişe, biraz para harca, stres at, rahatla, moralin yerine gelsin. Hem bilmiyor musun, sen harcama yaptıkça krizi daha kısa sürede atlatacağız. Zaten bu kriz hep sen ve senin gibiler harcama yapmadıkları için çıkmadı mı? Vitrinler, depolar, mağazalar, oto galeriler dolup taşıyor, ama senin gibi "kapitalizm düşmanı" işçiler alışveriş yapmamakta ısrar ediyor. Sonra da suçlu kapitalizme atarsınız. Ne günahı var garibin! Sen aldın da o elini mi tuttu? Eve kapanma, çık pazara! Harca! Harca ki, ekonomi ayağa kalksın! Harca ki, krizden çıkalım. Harca ki, Türkiye'nin yüzü gülsün! Harca ki, kapitalizm kurtulsun. Ne? Cebinde beş kuruş paran mı yok? Hadi canım sen de!

İşte böyle dalga geçiyorlar seninle. Biliyor musun? Kim mi? HAK-İŞ, TÜRK-İŞ, KAMU-SEN, TOBB, TESK, TİSK, TİM, TÜSİAD ve MÜSİAD. Patronların örgütleriyle sendika bürokratları bir araya gelmişler ve ülkeyi krizden kurtarmak için çok mühim bir "sosyal proje" üretmişler. "Kriz varsa çare de var" demişler. Çare, çıkıp pazara tüketip, ülkemize destek olmakmış: "Haydi Türkiye, önce üretmeye, sonra da kendi ürettiğini tüketmeye. Türkiye'nin yüzü gülsün diye!"

Patronlar ve onların işten atıp açlığa mahkûm ettikleri işçiler el ele verip pazara çıkararak bu krizi sona erdireceklermiş! Patronlar pazar alışverişi yapar-

ken işçiler onların doldurdukları kufeleri taşıyan hammallar olarak yer alacaklar herhalde o pazar alışverişinde. TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu kampanyaya start verirken şunları söylemiş:

"Türkiye'nin yıllardır beklediği iş birliği anlayışıyla işçi, işveren, esnaf ve memur el ele vererek bugün uzun soluklu bir kampanya başlatıyoruz. Bu kampanyanın hazırlanmasında hepimiz akıl ve amaç birliği yaptık. (...) Nereden nereye geldiğimizi, hiçbir doğal kaynağa sahip olmadan bu topraklarda güçlü bir sanayinin temelini attığımızı, kaç badireden geçtiğimizi ve sapsağlam ayakta kaldığımızı herkese hatırlatacağız. Aynı o Erzincan türküsündeki gibi bugünkü zorlukların içinde aklımızda hep yarın olmalı, "bu da gelir bu da geçer" demeyi unutmamalıyız. Zaten hep öyle olmadı mı?"

Sana soruyor, "zaten hep öyle olmadı mı?" diye. Evet, öyle olmadı mı? Kriz delip geçerken, patron atıp geçerken, müdür sövüp geçerken, sen susup geçmedin mi? Şimdi de TOBB, TESK, TİSK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, KAMU-SEN, TİM, TÜSİAD ve MÜSİAD dalga geçiyor seninle işte.

Evet, kriz varsa çare de var! Ama bu çareye sen karar vereceksin! Onların sesine kulak verip "bu da gelir bu da geçer" diyerek "pazara" mı çıkacaksın, yoksa "sizin topunuzun birden..." diyerek meydanlara mı çıkacaksın? Eğer biz sessiz kalmaya, birilerinin bizim için çözüm üretmesini beklemekle yetinip kader diye bellediğimiz şeye boyun eğmeye, "bu da gelir bu da geçer ağlama" diyerek kendimizi avutmaya devam edersek, bilelim ki "gelip geçen" şey her defasında bizi delip geçecek ve bunun sonu hiçbir zaman gelmeyecek. Karar senin, karar bizim, karar hepimizin kardeşler. ■

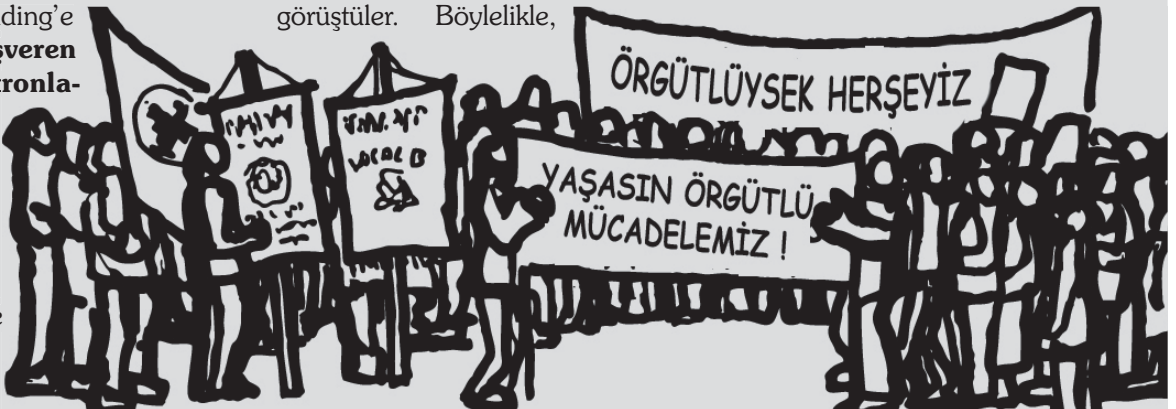
Genç Tekstil İşçileri Ücretlerini Mücadele Ederek Aldılar

Edirne'de bulunan Genç Tekstilin patronları 11 Mayıs gecesi, işçilerin birikmiş ücretlerini ödememek için makineleri ve dikime hazır kumaşları da alarak kaçmışlardı. Genç Tekstil, büyük bir şirket olan ACT'ye fason çalışıyordu. Genç Tekstil işçileri patrona ulaşamayınca Türkmen Holding'e bağlı **asıl işveren olan ACT patronları üzerinde baskı oluşturarak ücretlerini aldılar.**

12 Mayıs sabahı işyerine gelen işçiler 5 aydır öden-

meyen ücretlerini almak için işyeri önünde eylem yapmışlardı. Genç Tekstil işçileri TEKSİF sendikası Edirne şubesine gidip durumlarını anlatarak yardım istediler. TEKSİF yöneticileri ile işçilerin kendi aralarında seçtikleri temsilciler, ACT ve Türkmen Holding yöneticileriyle görüştüler. Böylelikle,

işyerinde çalışmakta olan işçilerle daha önce alacaklı durumda olarak işten ayrılan toplam 160 işçi, ödenmemiş ücretlerinin tamamını aldılar. Genç Tekstil işçileri, hakların gasp edilmesine engel olmanın tek yolunun mücadele olduğunu bir kez daha gösterdiler. ■

Kamu İşçileri Türk-İş'i ve Hükümeti Uyarıyor

Kamu işçilerinin toplu sözleşme görüşmeleri Ocak ayından bu yana sürüyor. Türk-İş'e bağlı sendikaların kamu işveren sendikaları ve hükümetle yürüttüğü TİS görüşmelerinden hâlâ bir sonuç alınabilmiş değil. İşçiler yaşanan suskunluğa karşı çeşitli eylem ve basın açıklamaları ile protestolarda bulunmaya başladılar.

Türk-İş aylar önce 2009-2010 sözleşmelerinde ilk yıl için en az yüzde 10, ikinci yıl için ise enflasyon artı refah payı önermişti. Yapılan teklifin üzerinden aylar geçmesine rağmen ne hükümetten ne de teklifi veren Türk-İş'ten ses seda çıkmadı.

Petrol-İş üyesi işçiler, Adana, Ankara, Adıyaman, Batman, Kırıkkale ve Bandırma'da birer saatlik uyarı eylemleri gerçekleştirdiler. Yol-İş sendikası İstanbul 1 No'lu Şube üyesi işçiler, "**emeğimiz yok sayılıyor, alinterimiz önemsenmiyor, sabrımız taşıyor**" diyerek, Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü önünden çıkış kapısına kadar, alkış ve sloganlarla yürüyüş gerçekleştirdiler. Harb-İş sendikasına üye işçiler 3 Haziranda, Ankara, Gölçük, Kartal ve Mecidiyeköy'de düzenledikleri yürüyüşlü basın açıklamaları ile Türk-İş'i ve hükümeti uyardılar.

İşçilerin **eylemler yapmaya başlamasıyla** beraber hem Türk-İş bürokrasisi hem de hükümet görüşmelere yeniden başladı. AKP hükümeti kamu işçilerine ortalama yüzde 2,5 zam oranı önererek işçiyi ne kadar düşündüğünü göstermiş oldu. Türk-İş bürokrasisi de işçileri TİS sürecine

dâhil edip mücadeleye hazırlanacağına, Başbakan Erdoğan'dan alacağı randevuya bel bağladı. Hükümet bir yandan en düşük zammı önerirken, diğer yandan esnek çalışma, sosyal hakların düşürülmesi ve kıdem tazminatının yok edilmesini de hedefliyor.

300 bin kamu işçisini ilgilendiren TİS sürecinde işçiler ancak birlik ve mücadele ile başarıya ulaşabilirler. Türk-İş'in bürokratik manevraları ile işçiler lehine bir sözleşme çıkmayacaktır. Kamu işçileri TİS süresince sendika ayrımı yapmadan ortak mücadele ile taleplerini dile getirmelidir. Kamu işçileri haklarını almak için başta grev olmak üzere her türlü mücadeleye kararlılıkla hazırlanmalıdır. ■

Kadıköy Belediyesi İşçileri Hakları İçin Yürüdü!

Kadıköy Belediyesi işçileri aylardır ödenmeyen alacaklarının derhal ödenmesi için **çıplak yürüyüş** düzenleyerek bir basın açıklaması yaptılar. **Genel-İş** sendikasına üye belediye işçileri yürüyüş boyunca attıkları sloganlarla ve yaptıkları basın açıklaması ile CHP'li belediye başkanı Selami Öztürk'e tepkilerini haykırdılar. İşçiler sorunları çözü-

lünceye kadar eylem ve mücadelelerine devam edeceklerini belirttiler.

29 Mayıs Cuma günü, **500** kadar belediye işçisi, saat 12'de Kadıköy Meydanında toplandı. Erkek işçiler gömlek ve tişörtlerini, kadın işçiler ise ayakkabılarını çıkartarak kortejlerini oluşturup yürüdüler. Kadıköy Belediyesi önünde yapılan basın açıklamasını Genel-İş Anadolu Yakası 1 No'lu Şube Başkanı **Şahan İlseven** okudu. İlseven, belediye yönetiminin 1994 yılından bu yana işçilerin maaşları dışında **hiçbir alacaklarını gününde ve tam olarak ödemediğini** hatırlattı. 2008-2010 toplu sözleşmelerinden doğan ücret farklarının, kışlık elbise hakkı, öğrenim yardımı, ikramiye gibi sosyal haklarının hiçbirinin henüz ödenmediğine dikkat çekerek, yapılan görüşmelerde Başkan Selami Öztürk'ten "param yok, borcum çok, beni anlayışla karşılayın" cevabını aldıklarını dile getirdi.

İlseven, emeğiyle geçinen insanlar olarak başış istemediklerini, **emeklerinin karşılığını istediklerini**, haklarını alıncaya kadar eylemlerine devam edeceklerini ve mücadelelerini sürdüreceklerini ifade etti. Basın açıklaması alkışlarla son buldu. ■

Meha İşçilerinin Direnişi Sona Erdi

4 Mart 2009 tarihinde, Gaziosmanpaşa Elmabahçesi'nde kurulu **Meha Giyim**'de patron, 125 işçiyi alacaklarını ödemedi topluca işten çıkarmıştı. **54 Meha işçisi** 75 gün boyunca işyeri önüne kurdukları çadırda direnişe başlamışlardı. Meha, LC Waikiki'ye üretim yapan bir firmaydı ve işçiler bu firmanın da Meha patronu kadar sorumlu olduğunu dile getirip LC Waikiki mağazalarında da eylemler yapıyorlardı. Sonunda işçilerin direnişi sonuç verdi ve LC Waikiki yönetimi, direnişi sürdüren 54 Meha işçisinin ücret, asgari geçim indirimi, fazla mesai, kıdem ve ihbar tazminatlarının yüzde 65'ini, direnişe katılmayan 74 işçinin ise sadece ücret alacaklarını ödemeyi kabul etti.

Meha işçileri 19 Mayıs'ta davul zurna eşliğinde direniş çadırını kaldırdılar. 20 Mayıs günü ise DİSK genel merkezinde bir basın toplantısı düzenlediler.

Basın toplantısında söz alan Meha işçileri mücadelenin önemine vurgu yaptılar. Bir işçi, **"yılmadık yıldırık, haklarımızı aldık"** dedi. Kadın işçilerden biri ise, "bu ülkede kadın olmak zor, direnişçi bir kadın olmak daha da zor, ama başardık" dedi. Bir başka işçi, "patron bizi bir köpek yavrusu gibi sokağa attı" diyerek öfkesini dile getirdi. Diğer bir işçi ise, bundan sonra gireceği işyerinde durmadan bu yaşadıklarını anlatacağını söyledi. İşçiler basın toplantısını **"Zafer Direnen Meha İşçisinin Oldu"** sloganıyla bitirdiler. ■

28 Mayıs sabahı KESK Genel Merkezine ve şubelerine 5 ilde yapılan baskın ve gözaltılar Taksim Gezi Parkında yapılan oturma eylemiyle protesto edildi. Protesto eylemleri aynı gün İstanbul'un yanı sıra Ankara İzmir, Adana Mer-sin ve Hatay'da da yapıldı.

Gezi Parkında çeşitli demokratik kitle örgütlerinin desteğiyle geniş katımlı oturma eylemi gerçekleştirildi. KESK Dönem Yürütmesi adına okunan basın açıklamasında, KESK'in 250 bin üyesi olan bir demokratik kitle örgütü olduğu hatırlatılarak şöyle denildi: "KESK baskılara, sürgünlere, tutuklamalara tarihi boyunca göğüs germiş, kamu emekçilerinin haklarını savunmak için bedeller ödemiş bir demokratik mücadele örgütüdür. KESK gerçek bir sendikadır. Bir emek örgütü olan konfederasyonumuza yönelik tırmandırılan polis baskısı hiçbir demokratik ölçüye uymamaktadır. KESK'i yıldırılmayı, sürdürdüğü emek ve demokrasi mücadelesinde yıpratmayı hedefleyen bu faşizan tutum amacına ulaşamayacaktır."

Açıklamanın devamında hükümete seslenilerek, KESK'in baskılara boyun eğmeyeceği, mücadele çizgisinden geri durmayacağı vurgulandı ve gözaltına alınan KESK üyelerinin derhal serbest bırakılması istendi. Atılan sloganlarla canlı geçen oturma eylemi basın açıklamasının ardından sona erdi. ■

Tuzla Tersanelerinde 126. Ölüm

8 Haziran pazartesi günü, Çelik Tekne tersanesinde çalışan Hüseyin İbir, Süleyman Kırğül ve Sait Ahmet, balast tankını boyama işlemi sırasında gaz sıkışması nedeniyle patlamaya maruz kalarak iş kazası geçirdiler. Hüseyin İbir iş cinayetine kurban giderken, Süleyman Kırğül ağır yaralanmış, Sait Ahmet ise daha hafif yaralanarak GİS-BİR Hastanesinde tedavi altına alınmıştı. Patlamadan bir gün sonra Süleyman Kırğül de yaşamını yitirdi. Çelik Tekne'de gerçekleşen bu iş cinayetleriyle birlikte tersanede meydana gelen ölümlerin sayısı 126'ya yükseldi.

Limter-İş sendikası, 10 Haziranda Çelik Tekne tersanesi önünde basın açıklaması düzenledi. Tersane işçileri, basın açıklamasına, **"Sertifika Değil, İş Güvenliği ve İş Güvencesi İstiyoruz"** pankartıyla katıldılar. Çelik Tekne işçilerine, bir yıldır grevde olan e-Kart işçileri de destek verdi. ÜİD-İŞÇİLERİ OLARAK, iş cinayetlerinin durdurulmasını talep eden dövizlerimizle bizler de tersane işçilerinin yanındaydık.

Basın açıklamasını okuyan Limter-İş başkanı Cem Dinç, işçilerin kural-sız ve iş güvenliği olmadan çalıştırıldığını

ve taşeron sisteminin bu konuda tersane patronlarının elini rahatlattığını dile getirdi. Eski Çalışma Bakanı Faruk Çelik'in iş kazalarının nedenini işçilerin eğitimsizliğine bağlayarak iş cinayetlerinin devam etmesine göz yumduğunu belirten Dinç, çözümü sertifikada arayan yeni Çalışma Bakanı Ömer Dinçer'in de iş cinayetlerine engel olmaya çalışmadığını söyledi.

Basın açıklaması, **"İşçiler Birleşin Ölümleri Durdurun!"**, "İnsanca Yaşamak, İnsanca Çalışmak İstiyoruz!", **"Sertifika Değil, İş Güvenliği!"**, "Yaşasın Sınıf Dayanışması!" ve **"Kurtuluş Yok Tek Başına ya Hep Beraber ya Hiçbirimiz"** sloganlarıyla son buldu. ■

Mersin Liman İşçisi İşbaşı Yaptı

■ Mersin'den bir ÜİD-DER üyesi

Mersin limanında **131 gündür** süren onurlu mücadelede, liman işçileri MIP, MPO ve Akansel patronlarına geri adım attırdılar. Polisin saldırılarına kararlılıkla direnen işçilerin eylemlerinin ulusal ve uluslararası basına yansımaları sonucunda MIP yetkilileri sendika ile görüşme yaptı. Bu görüşmeler neticesinde direnişin 129. gününde 72 işçi işbaşı yaptı, ertesi gün ise 50 işçi daha işinin başına geçti.

Yapılan anlaşmaya göre, birkaç gün içinde kademeli olarak 150 işçi işe geri dönecek, geriye kalan 49 işçi ise 1 ay sonra işbaşı yapacak. Bir ay sonra işine dönecek olan 49 işçi Akansel firmasının tek faaliyet kanadı olan taşımacılık bölümünde işbaşı yapacak. İşe alınan işçilere 1000'er lira kıdem tazminatı ödenecek, ücretleri 1000 liraya çıkarılacak, sendikaları kabul edilecek, 8 saat çalışma ve 3 vardiya sistemi uygulanacak, işçilere servis hizmeti sunulacak, çalışma ve yemek koşulları iyileştirilecek.

Bizler ÜİD-DER'li işçiler olarak direniş sürecini çok yakından takip ettik. İşine dönmeyen sevincini yaşayan işçilerden biri ile yaptığımız sohbette işçi arkadaşımız şunları söyledi: **“Asıl mücadele şimdi başlıyor. İşimizi kazandık, ancak dışarıdaki bütün arkadaşlarımız işi-**

ne dönünceye kadar içerde ve dışarıda mücadele devam edecek. İçerde elbiseler yenilenmiş, yemekhane- de olumlu değişiklikler yapılmış, iş saatimiz azaltılmış, servis getirilmiş, ücretimiz artmış, en önemlisi sendikali çalışma hakkımız kabul edilmiş. Bu hakları bizler hep birlikte onurlu mücadelemizle kazandık. Ayrıca tek başımıza da değil çeşitli sendikalarla, demokratik kitle örgütleriyle, devrimci kurumlarla, ailelerimizle kazandık. Bu onurlu mücadeleye destek veren herkese tüm işçi arkadaşlarım adına teşekkür ediyorum.” ■

Sevil Boru İşçileri

“Birleşik Metal-İş” Dedi

■ Ereğli'den ÜİD-DER'li bir işçi

Akçakoca'daki Sevil Boru fabrikasında çalışan 150 işçi, Türk Metal'den ayrılarak DİSK'e bağlı Birleşik Metal-İş'e geçtiler. Yıllardır işverenle işbirliği halinde işçilere kan kusturan gangster Türk Metal'den kendi mücadeleleriyle kurtulan işçiler, şimdi de Erdemir'deki işçi kardeşlerine bu sendikaya karşı mücadeleyi yükseltme çağrısında bulunuyorlar.

Birleşik Metal-İş, yetkinin alınmasının ardından işçilerle bir toplantı gerçekleştirdi. Sendika genel başkanı Adnan Serdaroğlu konuşmasında, Birleşik Metal-İş'i üyelerinin yönettiğini ve alınan kararların da sendikanın yol haritası olduğunu ifade etti. İşverene karşı verdikleri mücadelede en büyük tehlikenin işverenin her dediğini yapıp sendikacılık kisvesi altında faaliyet gösteren sarı sendikalardan geldiğini anlatan Serdaroğlu, Erdemir işçilerinin durumuna da değindi. Ereğli'deki işçilerin tercihlerini ortaya koyup kendilerini çağırma- ları durumunda çağrıya olumlu yanıt vereceklerini vurgulayan Serdaroğlu, işçiler tarafından coşkuyla alkışlandı.

Sevil Boru işçileri, ihanet çetelerini işyerlerinden defederek, kendi sendikalarını kendi iradeleriyle seçtiler. Onların bu tutumu başta Erdemir olmak üzere, Türk Metal'in çöreklen- diği fabrikaların işçilerine moral olacak, güç ve güven verecektir. Türk Metal, çöreklen- diği tüm işyerlerinden defedilme- lidir. İşçiler, tıpkı Sevil Boru'da olduğu gibi mücadeleciler sendikalarına her yerde sahip çıkmasını bilmelidirler. ■

Grev ve Direnişler Sürüyor

Eczacıbaşı/E-Kart fabrikasında yaklaşık bir yıldır devam eden grevde patronun baskıları tırmanıyor. Haziran ayı içinde 6 işçinin daha işten atılmasıyla grevci işçi sayısı 25'e yükseldi. İşten atılan işçiler grevci işçilere katılarak, greve omuz vermeye başladılar. Basın-İş sendikası- na üye E-Kart işçileri sendikayı kazanana dek grevi sürdü- receklerini söylüyorlar.

Deri İş sendikasına üye oldukları için işten atılan **Desa Deri** işçilerinin direniş mücadelesi bir seneyi aşkın zaman- dır devam ediyor. Sefaköy ve Düzce'de fabrika önünde yürütülen direniş tüm baskılara rağmen kararlılıkla sürü- yor.

Birleşik Metal-İş sendikasına üye oldukları için işten atılan **Sinter Metal** işçilerinin direnişi de geçtiğimiz Aralık ayından bu yana devam ediyor. Direnişçi işçiler, işe iade davalarının sonuçlanmasını bekliyorlar. Bursa'da da **Asil Çelik grevi** ve **Gramer** işçilerinin sendikal hak mücadelesi sürüyor.

ATV-Sabah'ta çalışan ve Türkiye Gazeteciler Sendikası'na üye işçilerin sürdürdüğü sendikalaşma müca- delesi devam ediyor. Balmumcu'da bulunan ATV-Sabah binası önünde direnişlerine devam eden işçiler, her cumar- tesi Taksim'de yürüyüş düzenliyorlar.

İzmir'de CHP'li belediyelerin işten attığı işçiler de di- renişlerini devam ettiriyorlar. Grev ve direnişlerin başarıya ulaşması işçilerin kararlı mücadelesine ve sınıf dayanışma- sının güçlendirilmesine bağlıdır. Direnen işçilerle sınıf da- yanışmasını yükseltelim! ■

Lipton: Fabrikanın Adı Yok, Patronlarda Oyun Çok!

Lipton, ünlü bir çay markası olarak tüm dünyada bilinir. Uluslararası tekellerden biri olan Unilever'in milyar dolarlık markalarından biridir Lipton. Bu markanın tanıtımı için her yıl tüm dünyada dev reklâm kampanyaları yapılır. Fakat Pakistan'ın Karaçi kentinde Lipton çaylarının üretildiği fabrikanın adı yok! 400 ilâ 600 arasında işçinin çalıştırıldığı bu fabrikada ne bir tabelâ, ne bir şirket logosu, ne de resmi bir isim var. Bu isimsiz fabrikada çalıştırılan işçilerin hiçbirinin sözleşmesi ya da iş güvencesi bulunmuyor. İşçiler çalıştıkları işletmenin adını bilmiyor; çünkü yok! İşçiler, iş oldukça gündelik olarak çalıştırılıyorlar. Ne sigortaları ne de ertesi gün işe devam etme güvenceleri var. Fabrikanın Unilever ile bağına resmi olarak ispatlayabileceğiniz hiçbir resmi evrak da yok. Fabrika "ambar" olarak anılıyor. Böylelikle işçilerin haklarını arama imkânları daha baştan yok edilmiş durumda.

Geçen yıl Lipton-Unilever, Karaçi'deki fabrikasını kapatıp resmi olarak çalıştırdığı 122 işçinin işine son verdi. Makineler "isimsiz fabrika"ya taşındılar. Pakistan Unilever'in müdürü de isimsiz fabrikanın başına geçti. Yeni fabrikada üretim de, çalışan sayısı da artırıldı, ama Unilever şirketiyle ve Lipton markası ile resmi bağlar koparıldı. Böylece, işçiler en acımasız koşullarda kayıt dışı çalıştırılıp dizginsizce sömürülürken, bu rezaletin Lipton markasını kirletmesinin veya Unilever'in sorumlu tutulmasının önüne geçilmesi amaçlandı.

İşçi sınıfı örgütlenmez ve mücadele etmezse dünyanın dev tekellerinin de, merdiven altında çalışan küçük atölyelerin de işçi sınıfına sunacağı çalışma koşulları Karaçi'deki "isimsiz çay fabrikasının" işçilerinden farklı olmayacaktır. ■

İspanyol Metal İşçileri Grevde

Öfkeli işçiler, 4 Haziranda İspanya'nın Vigo şehrinde protesto gösterileri yaptılar. Polis işçileri engellemek için barikatlar kurdu. İspanya'da 30 bin metal işçisi, yaklaşık bir haftadır, daha iyi ücret ve iş güvencesi için kavga veriyor. Metal işçileri sendikasının patronlarla ve hükümetle sürdürdüğü toplu sözleşme görüşmeleri Salı günü tıkanmıştı. İspanya hükümeti Çarşamba günü dünya devi ArcelorMittal ile bir anlaşma imzalayarak 12 bin İspanyol geçici metal işçisinin işten çıkartılmasına onay verdi.

Bu ayın başında çelik sektöründe dünya devi olan ArcelorMittal İspanya'da üretimi durdurdu. İspanya Avrupa ülkeleri arasında en yüksek işsizlik oranına sahip olan ülke ve üretimin durduğu her işyeri bu oranı daha da yükseltiyor. İşsizliğin dayanılmaz boyutlara ulaşması işçilerin tepkilerini de artırıyor. Son eylem de bu tepkinin bir ifadesi. Kitlesel protesto gösterileri esnasında polis işçileri göz yaşartıcı gaz ve cop kullanarak dağıtmaya çalıştı ancak başarılı olamadı. İşçiler bir anlaşmaya varılincaya kadar protestolarının devam edeceğini açıkladılar. ■

Avrupalı İşçiler Krize Karşı Sokaktaydı

Yüz binlerce Avrupalı işçi, patronların ekonomik kriz bahanesiyle arttırdıkları saldırıları protesto etmek için, pek çok ülkede kitlesel protesto eylemleri düzenledi. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC), Avrupa'nın metropol kentlerinde 14-16 Mayıs tarihlerinde kitlesel eylemler düzenleme kararı almıştı. Söz konusu tarihlerde, Madrid, Brüksel, Berlin ve Prag'da yüz binlerce işçi, işsizliğe, yoksulluğa, işten atmalara, sosyal adaletsizliğe, kriz bahanesiyle tırmandırılan hak gasplarına karşı sokaklara döküldü.

14 Mayıs'ta Madrid'de yapılan ilk eyleme 150 bin işçi katılırken, Brüksel'de 50 bin işçi sokaklara aktı. Brüksel'de 15 Mayıs'ta düzenlenen gösterilere ise 40 bin işçi katıldı.

Eylemlerin yapıldığı tarihlerde birçok farklı sektörde de dayanışma grevleri yükseldi. Belçika Francophone devlet televizyonları normal programlarını iptal etti ve yalnızca haber programlarını yayınladı. Belçika demiryolu çalışanları ise göstericileri alanlara taşımak için ekstra tren seferleri gerçekleştirdi. Sendikalar, ekonomik krizin faturasının işçilere yıkılmasına, artan sosyal adaletsizliğe ve eşitsizliğe, güvencesiz çalışmaya karşı hükümetlerin önlem almasını talep ediyorlar. ■

Norveç'te LO Sendikası İsrail'i Boykot Çağrısı Yaptı

Norveç'in en büyük işçi sendikası LO, Filistin toprakları üzerindeki işgal sona erdirilinceye kadar İsrail mallarının boykot edilmesi çağrısında bulundu. LO sendikası 2,5 milyon aktif işçi nüfusunun bulunduğu Norveçte 865 bin üyeye sahip en büyük sendika olma özelliğini taşıyor.

LO, yaptığı açıklamada, İsraililerin de Filistinlilerin de barış ve güvenlik içinde yaşama hakları olduğuna işaret etti. Norveç hükümetini de işgalin sona erdirilmesi için başlattıkları uluslararası kampanyaya destek vermeye çağırdı.

Sendika, yayınladığı bildiriye, işga-

lin sona erdirilmesini, İsrail'in 1967 öncesi sınırlara dönmesini, Filistin topraklarına İsraililerin yerleştirilmesinin durdurulmasını, örülen duvarların yıkılmasını ve uluslararası hukukun ihlal edilmesi durumuna karşı Birleşmiş Milletler araştırma komisyonu kurulmasını talep etti. ■

İran: Metal İşçilerinin Grevi Zaferle Sonuçlandı

Ortadoğu'nun en büyük otomotiv işletmesi olan İran Hodro işletmesine ait fabrikalarda yaklaşık 30 bin işçi çalışıyor. İşçiler devlete ait bu işletmede dizginsizce sömürülüyorlar ve hak gasplarıyla karşı karşıya kalıyorlar. Hodro fabrikalarında metal işçilerinin görkemli direnişi geçtiğimiz günlerde zaferle sonuçlandı.

Grev, geçen yılın ödenmeyen ikramiyelerinin derhal ödenmesi ve geçici sözleşmelerle çalıştırılan işçilerin kadroya alınması talebiyle başladı. İşletme yönetimi güçlü bir grev dalgası ile karşılaşacağını anlayınca, geçtiğimiz Mart ayının sonunda, birkaç saat içerisinde işçilerin hesaplarına toplam 150 bin doların üzerinde para yatırarak, grevi daha başlamadan bitirmeye çalıştı. Ancak ok yaydan çıkmıştı. Hesaplarına ikramiyelerinin bir kısmının yatırılması, işçileri grevden vazgeçirtmeye yetmedi. İşçiler taleplerinin tamamı karşılanıncaya kadar geri adım atmayacaklarını ifade ettiler.

Grev, montaj bölümünden başlayıp tüm işletmeye yayıldı. Kısa bir süre içinde tüm üretim hatları durdu. İşçiler birleştiklerinde her türlü gücün karşısına dikilebileceklerini kavramışlardı. Grev bir devlet işletmesinde gerçekleştiği için Sanayi Bakanı derhal devreye girdi. 2 Mayıs'ta işçilere

hitaben yatığı konuşmada, bakan, 1 Mayıs işçi bayramı kutlamalarında yüzlerce işçinin tutuklandığını söyleyerek girdi söze. Bakan işçileri korkutmayı ve yıldırma hedefliyordu. Ancak tehditler işçilerin "Yalancı Bakan İstifa!" sloganlarıyla kesildi. Bunun üzerine bakan sözlerinde duracaklarını, ikramiyelerin ödeneceğini ve sözleşmeli işçilerin kadroya alınması için fabrika müdürlerine talimat vereceğini açıklamak zorunda kaldı.

Yönetim, kadroya alınacak birkaç bin kişilik bir liste yayınladı. Liste, sözleşmeli işçilerin tamamını kapsamıyordu. Yönetim işçileri kadroya alınanlar ve alınmayanlar olarak bölmeye, böylece işçilerin birliğini bozmaya çalışıyordu. Bu oyun ortaya çıkınca pres bölümündeki işçiler üretimi durdurup bütün üretim hatlarını dolaştılar ve işçileri oynamak istenen oyun konusunda bilgilendirdiler. Hemen sonrasında işçiler yönetim binasının önüne yığıldılar. Sabah saatlerinde başlayan hareketlilik gece vardiyası saatine kadar devam etti. Gündüz vardiyasındaki işçiler gece vardiyasındaki işçilerle birleşirken, işletme yönetimi tüm işçilerin kadroya alındığını ilan etmek zorunda kaldı. Böylece, Hodro otomotiv işletmesindeki binlerce işçinin birleşmesiyle ortaya çıkan görkemli direniş, zaferle sonuçlandı. ■

“Uyanıştan Başkaldırıya” Sahneye Çıkıyor

Derneğimizin Tiyatro Kulübü'nün bir süredir hazırlıklarını sürdürdüğü “Uyanıştan Başkaldırıya” adlı oyunda son safhaya girildi. Türkiye işçi sınıfı için önemli bir tarih olan 15-16 Haziran Genel Direnişine giden süreç ve direnişten kimi sahneleri bu oyunla canlandırılacak ve bugünün işçi kuşaklarına taşınacak.

Bu ay boyunca İşçi Dayanışması bültenimizin Mayıs sayısının yanında davetiyelerimizi de fabrikalarda, işçi mahallerinde dağıttık. İşçi kardeşlerimizi oyuna davet etmek amacıyla hazırlanan afişleri ve davetiyeleri ulaştır-

maya devam ediyoruz. Geçtiğimiz ay, ziyaret ettiğimiz, dağıtım yaptığımız fabrikalara yenileri de eklendi. Birçok fabrikaya ilk defa gidildi. Servislerine binmek üzere fabrikalarından çıkan işçileri, ellerimizde davetiyeler ve bültenlerimizle karşıladık. Onlara oyunu ve yaşanan direniş anlattık. Hepsi büyük bir ilgiyle bizi dinlediler, biz de işçi kardeşlerimizle oyuna katılmaları için sözleşerek yanlarından ayrıldık.

1970 yılında gerçekleşen büyük direnişte, işçiler örgütlendikleri, mücadeleye atıldıkları ve sendikalarını saıplendikleri için, başlattıkları 15-16

Haziran Genel Direnişisi sayesinde saldırları geri püskürtmeyi başarmışlardı. İşçi kardeşlerimiz patronların uykusunu kaçırmış, soluğu İstanbul'un dışında almalarına sebep olmuşlardı. İşte onların bu mücadelesini yeniden gözlerimizin önüne getirecek, uyanışın nasıl başkaldırıya dönüştüğünü, işçilerin nasıl bir bilinçle örgütlülüklerine sarıldıklarını ve sahip çıktıklarını yeniden anlatacak oyunumuz. “Uyanıştan Başkaldırıya” adlı oyunumuza tüm işçi kardeşlerimiz davetlidir. ■

ÖSS'ye Girecek Öğrenciler UİD-DER'de Buluştu

■ Bir grup lise öğrencisi

Merhaba dostlar. Bizler Gebze'de farklı okullarda Mokuyan ve dershanelere giden işçi çocuklarıyız. Malum ÖSS'nin yaklaşmış olması birçok sorunu da beraberinde getiriyor. İş, okul, dershane derken, dünyada yaşanan ekonomik kriz ve yanı sıra sistemin her açıdan dayattığı eğitim sorunu güncelliğini koruyor. Bu temelde hafta sonu UİD-DER **Gebze temsilciliğinde** ÖSS'ye girecek öğrenciler olarak bir araya geldik. Derneğimizin üyesi, deneyimli hocamızın katkılarıyla toplantımız başladı.

Öncelikle bizlere böylesi bir ortamı hazırlayan tüm UİD-DER'li işçi arkadaşlara çok teşekkürler. Hocamızın kendisini tanıtmayı ve bizleri tanımasıyla başlayan toplantımızda, sınav öncesi ve sonrası yaşadığımız sorunları paylaştık. Ardından karşılıklı sohbetlerimizle “ÖSS” gerçekliği ve bu gerçeklik karşısında nasıl bir tutum almamız gerektiği konusunda bilgi aldık. Bu topraklarda aldığımız eğitim ve kendi gerçekliklerimizden yola çıkarak neleri düşünüyoruz, hangi üniversitelerde okumak istiyoruz ve hangi bölüm bizim için uygun gibi sorularımızı açtık. Neşeli bir şekilde geçen sohbetimizde, hem ÖSS hem de sistemdeki yeni değişiklikler konusunda bilgilendik. Çok güzel geçen ve ÖSS öncesi bizlere moral olan bu sohbetimiz UİD-DER İşçi Korosunun seslendirdiği ve bizlerin de katıldığı şarkılarla son buldu. ■

“DTP'yi Susturma, Silahları Sustur” Mitingine Katıldık

■ Esenler'den bir işçi

UİD-DER olarak “DTP'yi Susturma, Silahları Sustur” mitingine katıldık. Son zamanlarda DTP'ye yönelik artan baskılara ve tutuklamalara karşı yapılan bu mitingde DTP'nin yanı sıra çeşitli siyasal çevreler de alanda yerlerini aldılar.

Kürt halkı bu mitingde de haklı taleplerini dile getirdi. Miting çok coşkulu geçti. DTP milletvekilleri, belediye başkanları mitingde katılmışlardı ve DTP'ye yapılan baskılardan, Kürt sorununun çözümünün nereden geçtiğinden bahsettiler. Savaş değil barış istiyoruz; daha önceki kaçırılmış olan barış fırsatlarını bu sefer kaçırmayalım; Kürt sorunu bireysel bir sorun değil bir halkın sorunudur; Alevisi, Sünnisi, Kürdü, Türküyle, işçi-emekçiler birlikte örgütlenip bu sorunun çözümü için gerekli olanları hep birlikte yapalım; barış için DTP'yi değil silahları susturalım görüşünü, bütün konuşmacılar ortaklaşa dile getirdiler.

Bizler de Kürt halkının haklı taleplerinin yerine getirilmesi için, alanda onlara sloganlarımızla destek verdik. “**Kürtlere Özgürlük Kurdara Azadi!**”, “**Yaşasın İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği!**”, “**Kendileri Yönetse Bütün Halklar Bir Olur!**”, “**Kahrolsun Irkçılık, Kürtlere Özgürlük!**” sloganlarımızla Kürt halkının özgürlük taleplerini desteklediğimizi alanda haykırdık. Miting Kürtçe müzikler ve halaylarla sona erdi. ■

İşçi Mahallesi Girişlerinde Bültenimizi Dağıttık

■ Kartal'dan ÜİD-DER'li işçiler

Hürriyet ve Cumhuriyet Mahallerine giriş kavşaklarında bülten dağıtımını yapmak üzere bir grup ÜİD-DER'li işçi olarak toplandık. Hazırlıklarımızı tamamladığımızda servislerinden işçiler gruplar halinde inmeye başlamışlardı.

İş dönüşü evlerine giden işçileri bir bir durdurarak kendimizi tanıtıyoruz. Nerede çalıştıklarını, işyerlerinde ne tür sorunlar yaşadıklarını sorarak sohbet başlıyoruz. Kaynarca'dan gelen bir sağlık işçisi çalıştığı hastanedeki kötü koşullardan bahsediyor. **Bütün işlerin az sayıda işçi üzerine yığıldığını** ve işten tükenmiş halde çıktığını belirtiyor. Gizem Tekstil'de çalışan bir tekstil işçisi ise **ücretlerinin ödenmediğinden** yakınıyor, tekstil sektöründeki durumun işçiler için hep aynı olduğunu belirtiyor. Gebze'de bulunan Eku Fren'de çalıştığını söyleyen bir işçi ise **ücretsiz izinde olduğunu** ve geçimini iş dışında bu kavşakta tatlı satarak sürdürdüğünü anlatıyor. Toyiki'de çalışan bir işçi de bültende gördüğü derneğin tiyatro çalışmalarına katılmak istediğini söylüyor, hevesle. Sabancı Üniversitesinden gelen temizlik işçileri bir yandan iş bulduklarına ve ücretlerini zamanında aldıklarına

şükrettiklerini söylüyorlar, diğer yandan da çalışma koşullarının her geçen gün ağırlaştığından yakınıyorlar. Bir tersane işçisi bizden telefon numarası olarak **ÜİD-DER'e üye olmak** istediğini söylüyor. Tisem'de çalışan bir işçi fabrikadaki esnek çalıştırmadan yakınıyor. Netaş grevine katılmış bir işçi de, o grevde Ümraniye halkının kendileriyle yaptığı dayanışmayı anlatarak "işçiler büyük eylemlerle güçlerini göstermeliler" diyor. Klinger işçileri ise işyerinde üç ay önce Birleşik Metal-İş sendikasının yetkisinin düşürülmesinin yarattığı moral bozukluğunu dile getiriyorlar. Aldağ işçileri, fabrikadaki mezhep farklılıklarından ve **taşeronluk sisteminden** yakınıyorlar.

İşçi arkadaşlarımızın yaşadıkları sorunlar üzerine bizler de fikirlerimizi belirtiyoruz: Biz **işçilerin sorunları ortaktır**. İşçilerinin mücadele dışında bir seçeneklerinin olmadığını belirtiyoruz. Derneğimizin çalışmalarından bahsederek **İşçi Dayanışması** bültenimizi tanıtıyoruz. İşçi mektuplarını, grev ve direniş haberlerini göstererek, ancak örgütlenerek sorunlarımızın üstesinden gelebileceğimizi belirtiyoruz. Ve tekrar görüşmek üzere işçi kardeşlerimizden ayrılıyoruz. ■

Gebze'de ÜİD-DER Pikniği

■ Gebze'den bir grup işçi

Geçtiğimiz hafta sonu, derneğimiz ÜİD-DER'in Gebze temsilciliğinin gerçekleştirmiş olduğu yaz pikniğine katıldık. Olanca heyecanımızla, piknik için gerekli hazırlıkları arkadaşlarımızla birlikte yapmaya giriştik.

Pazar sabahı olmuş, kadını erkeği, genci yaşlısıyla, pikniğimize katılmak için Gebze'nin merkezinde bulunan derneğimizin önünde toplanmaya başlamıştık. Otobüslerde yolculuk sırasında söylediğimiz şarkılar ve marşlarla piknik alanına geldik. Öncesinde piknik alanına gelen arkadaşlarımız bizlere çaylar ve güzel bir kahvaltı sofrası hazırlamışlardı. Güneşin yaprakların arasından sızarak içimizi ısıtması, ormandan gelen meşe kokusu ve kuş sesleriyle kahvaltımızı yaptık. Ses düzenin kurulması, dernek pankartının asılması, oyun alanının belirlenmesi ve benzeri işler bitmiş ve dernek başkanımızın coşkulu açılış konuşmasıyla pikniğimiz başlamıştı. Sunucu arkadaşlarımızın piknik programını açıklamasıyla devam eden eğlencemiz, yerini, voleybol turnuvası için takımların oluşmasına bıraktı. Kadını, erkeği, genciyle ve ağabeylerimizle minik turnuvası için takımlardaki yerimizi aldık. Minik turnuvası olanca heyecanıyla bol eğlenceli geçerken arkadaşlarımızın kahkahaları gökyüzüne yayılıyordu. Kendimizi çok fazla yormamak ve enerjimizi diğer eğlencelere de saklamak üzere turnuvasına ara verip piknik programımızın akışına döndük.

Sırada müzikler ve şiiirler vardı. ÜİD-DER işçi korosunun ve şiiir topluluğunun hazırlamış olduğu programla hem

hüzünlendik hem de bir kez daha içimizdeki mücadele ateşini körükledik. Genç arkadaşlarımızın okuduğu şiiirler ilgi toplarken, ÜİD-DER korosu büyük alkış aldı. Halaylar ve türkülerle devam eden pikniğimizde sıra serbest kürsüye geldi. Pikniğimize gelen genç arkadaşlarımız duygularını "**burada olmaktan ve sizlerle mücadelenin bir parçası olabilmekten çok mutluyum**", "**sınıf mücadelesine inanıyor ve egemenlere karşı ben de buradayım diyorum**" gibi cümlelerle ifade ettiler. Genç arkadaşlarımız işçilerin örgütlü gücüne de vurgu yaptılar. ■

Anadolu Motor'da Bülten Dağıtımımız

■ Kartal'dan bir işçi

Anadolu yakasında Kartal'da sendikal örgütlülüğe sahip ender fabrikalardan biri de Anadolu Motor fabrikasıdır.

Anadolu Motor fabrikasında çalışan işçi kardeşlerimizi derneğimizin İşçi Dayanışması bülteniyle tanıştırdık. İş çıkışında fabrika önünde bültenimizin son sayısını dağıttık. İşçi kardeşlerimizin ilgisi bizleri sevindirdi. İşçi arkadaşlarımıza bültenimiz hakkında bilgi verdikten sonra Haziran ayında sahneye geçimiz tiyatromuzu tanıttık. Anadolu Motor'dan işçi kardeşlerimiz de, militan sınıf sendikacılığını, birliği ve dayanışmayı anlatan oyunumuzu izlemeye geleceklelerini söylediler. ■

Konveyörde İşçi Dayanışması Heyecanı

■ Aydınlı'dan bir işçi

Tuzla Organize Yan Sanayi bölgesinde bulunan Konveyör fabrikasında, geçtiğimiz günlerde *İşçi Dayanışması* bültenimizin dağıtımını yaptık. 1 Mayıs öncesinde de 1 Mayıs'a çağrı için bildiri dağıtımını yapmıştık. İşçilerin birçoğu bültenimizi ilgi ile karşılarken patronlar bu durumdan çok rahatsız oldu. Müdür ve şefler dağıtımını engellemek istediler, ama başarılı olamadılar.

Fabrikanın durumuna bakmak gerekirse, burası ağır çalışma koşullarının olduğu bir fabrika. İşçiler 10-14 saat çalışıyorlar. Ücretlerin düşük olması sebebiyle, birçok işçi geçimini sağlamak için fazla mesai yapmak zorunda kalıyor. Gece vardiyalarında aylarca 14 saat çalışan işçi arkadaşlarımız var. Hatta aylar boyunca bir gün bile tatil yapmadan çalışan işçiler bulunuyor. İki vardiya halinde çalışan işçilere 7 gün, 24 saat üretim yaptırılıyor. İşçilerin birçoğu bu duruma içinden isyan etmesine rağmen sesini yükseltmiyor. Bu yoğun çalışma yaz aylarından sonra sona erecek. Çünkü işyeri klima üretiyor. Yaza dönük üretim bitince, posası çıkartılan işçiler kapının önüne konacaklar.

Bu kadar kötü koşullar-

da çalıştırılan işçiler aslında bir kıvılcım bekliyorlar. Konveyör patronlarının korkusu da budur. Dağıtımdan sonraki günlerde iş çıkışlarında müdür ve şefler servis başlarında beklemeye başladılar. *İşçi Dayanışması*'ndan korkuyorlar çünkü işçilerin uyanmasından korkuyorlar, çünkü işçilerin haklarını istemelerinden korkuyorlar. *İşçi Dayanışması* bizlere tüm işçilerin sorunlarının da çözümlerinin de ortak olduğunu gösteriyor. **Tüm işçi arkadaşlarımızın bilinçlenmesi ve örgütlenmesi için *İşçi Dayanışması* bültenimizi fabrika fabrika, ev ev dağıtmaya devam edeceğiz.**

Kölece çalışma koşullarına karşı örgütlenmeye! ■

Umur Patronu İş Mahkemesini Kaybetti

■ Kartal'dan bir matbaa işçisi

Ben işten atılan bir Umur işçisiyim ve bir yıla yakındır süren işe iade davam geçtiğimiz günlerde benim lehime sonuçlandı. Davayı kaybeden patronun önünde yasa göre şimdi iki seçenek var: Ya işe iademi onaylayacak ya da en az 8 aylık tazminat ödeyemeye mahkûm olacak.

Umur Matbaa'da tam 1 yıl önce "bölüm daralması" gerekçesiyle işten atılmıştım. Elbette "bölüm daralması" yasal bir kılıftan ibaretti. Asıl neden Umur işçileri arasında yürüttüğümüz sendikalaşma çalışmalarıydı.

Davayı kazanmam oldukça önemliydi. Patron mahkeme sürecinde kendinden oldukça emindi. İlk duruşmada benim "Umur işçisi olmadığımı", davalı şirkette "30 kişiden az işçi çalıştığını" ve şirketin Umur ile "taşeronluk sözleşmesi" imzaladığını gerekçe göstererek davanın düşmesini talep etti. Oysa Umur'da çalışan her işçinin gayet iyi bildiği gibi, biralalım 30 işçiyi, fabrikada en az 800 işçi çalışmaktaydı. Uyanık patron sendikal mücadeleye engel

olmak ve yasalardan faydalanmak amacıyla biz işçileri 40'tan fazla taşeron şirkette çalışıyor gösteriyordu. Dava boyunca patron maalesef fabrikadan iki işçiyi yalancı şahit olarak karşımıza çıkardı. Bilirkişi raporunun kimi yerleri de patron lehine maddeler içerdiğinden patron davayı kazanacağından iyice emin olmuştu.

Fakat son duruşmada mahkemeyi, şahsımda Umur işçileri kazandılar. Artık Umur'da çalışan işçi sayısının 800'ün üzerinde olduğu, asıl işi yapan firmaların taşeronlaştırılmayacağı, şirketlerin varlığına rağmen asıl patronun Umur olduğu ispatlanmış oldu. Böylece sendikalaşma mücadelesinin önü açılmış, işe iade davaları için emsal karar alınmış oldu.

Umur işçileri olarak hak ettiğimizi kazanmak için birleşmeli ve mücadele etmeliyiz. Bu dava boyunca benden desteklerini esirgemeyen Uluslararası İşçi Dayanışması Derneğine ve Basın-İş Sendikası Kartal Şubesine teşekkür ederim. ■

Termikel'de Yapılan Değişikliklerin Sırrı Ne?

■ Ankara Organize Sanayi Bölgesinden bir işçi

Bültenimizi iki aydır Termikel fabrikasında çalışan işçi kardeşlerimize ulaştırmaya çalışıyoruz... Her iki dağıtımda da fabrika yönetiminin engellemeleriyle karşılaştık. İlk dağıtıma gittiğimizde müdürler kendileri engel olmaya çalışmıştı işçi bültenimizi işçi arkadaşlara ulaştırmamıza. Geçen ay dağıtım için fabrikaya gittiğimizde ise hazırlıkçıydılar ve bizleri güvenlik görevlileri karşıladı. Yine aynı palavralarla engel olmaya çalıştılar; fabrika önünde bülten dağıtmamız yasakmış, organize bölge müdürlüğünden izin almalıymışız vs. vs. Ama bu söylenenlerin hiçbiri bizim dağıtım yapmamıza engel olamazdı, olmadı da. Polis çağıraraklarını söylediler. Biz de buyurun çağırın dedik ve işçi arkadaşlara bültenlerimizi dağıtmaya devam ettik. Hiçbir şekilde bizi korkutmadıklarını ve bize engel olmadıklarını anlayınca şiddet kullanmaya kalktılar. Bunların hiçbiri bize geri adım attıramadı. Yapabilecekleri tek şey vardı; işçileri korkutmak ve bir an önce servislere bindirip kaçırmak ve bunu yaptılar. Bu olanlar karşısında bazı işçi arkadaşların güvenlik görevlilerinin arasından ellerini uzatıp bültenimizi almaya çalışması, fabrika yönetimine karşı verdiğimiz mücadelede bize ayrı bir güç verdi

İşçi arkadaşlar elbette sonrasında sordular kendilerine ve birbirleri-

ne, “neden yönetim bu kadar korkuyor bu gelen kırmızı şapkalılardan” diye. Korkuyorlar, çünkü ÜİDER’de biz işçiler haklarımızı ve bu hakları nasıl kullanıp nasıl koruyacağımızı öğreniyoruz ve İşçi Dayanışması da bunun bir aracı.

Bunun en somut kanıtı da, bülten dağıtımımıza işçilerin gösterdiği ilgiden korkan patronun, daha önce aksi yönde açıklama yapmış olmasına rağmen, 1 Mayıs tatilini uygulaması ve aylardır verilmeyen çay molalarını tekrar vermesi olmuştur. Bu durum bize çok şey anlatıyor aslında. Patronlar işçilerin örgütlü gücü karşısında tir tir titiyorlar. Yeter ki biz onlar karşısında korkuya kapılıp kendi kabuğumuza çekilmeyelim. Çünkü biz kabul ettikçe daha çoğunu istiyorlar ve bizler geleceğimizi patronların ve onların yalakalarının keyif sürmesi için altın tepsiyle önlerine sunuyoruz. Oysa bunun hesabını ne sınıfımıza ne de geleceğini kararttığımız çocuklarımıza veremeyiz. ■

Hanmen’de İşçi Kısıyımı Devam Ediyor

■ Hanmen’den bir işçi

Mobilya üretimi yapan Hanmen fabrikasında işçi kısıyımı devam ediyor. Yaklaşık 3 ay önce 30 civarında işçi işten çıkarılmıştı. Geçtiğimiz hafta 27 arkadaşımız daha işten atıldı. Fabrikada önümüzdeki günlerde de işçi çıkartmaların devam edeceği haberleri yayılmaya başladı.

Üretimde işçi sayısı gitgide azaltılırken, çalışan işçilerin üzerindeki yük gitgide artıyor. Ücretlerimiz sürekli olarak geciktirilmeye başlandı. Ödemeler iki ayda bir yapılmaya başlandı. Sürekli bir işçi girişi ve çıkışı oluyor fabrikada, işten atılmalardan bir süre sonra yeni işçiler alınıyor. Bu da örgütlenmenin ve birlikte hareket etmenin önünde ciddi bir sorun oluşturuyor. Bizler işçi olduğumuz farkına varıp tek çıkarımızın örgütlenmekten geçtiğini unutmamalıyız. Bizler örgütlü olduğumuz zaman dünyayı yerinden oynatacağımızı, örgütsüz olduğumuzda ise haklarımızın elimizden bir bir alınacağını unutmamalı ve buna göre hareket etmeliyiz. ■

Diktaş’ta Saldırıları Artıyor

■ Bostancı’dan bir büro işçisi

Diktaş iplik fabrikasında son birkaç aydır yaşanan hak gaspları, örgütsüz işçi olmanın nelere yol açtığını ortaya koyuyor. İşçi Dayanışması bülteni dağıtımımızda sohbet ettiğimiz işçiler, patronun saldırılarını daha bir artırdığını, sendikadan istifa etmeye zorlandıklarını ve çalışma saatlerinin uzadığını anlattılar.

Diktaş’ta **30 yıldır Teksif sendikası örgütlü**. Ancak geçen 30 yıllık süreç bir kere daha sendikalı olmanın “örgütlü olmak” anlamına gelmediğini gösteriyor. Kâğıt üzerinde kalan sendika üyeliği, suya yazı yazmak gibi, hiçbir kalıcılık sağlamıyor. **Gerçek örgütlülük, işten atılmalar karşısında bir tane işçi arkadaşımızı dâhi feda etmemek üzere kararlı bir mücadele demektir.** Ücretlerin kesilmesine karşı çıkmak, çalışma saatlerinin uzatılmasını kabul etmemek demektir. Örgütlü olmak, işçinin hakkını savunmayan sendikacılardan hesap sormak demektir.

Sorunlarımızı çözmek için bir araya gelmeli, hakkımızı gasp eden patrone ve kılını kırpratmayan sendikacılardan hesap sormalıyız. ■

Teknik Katı Atık'ta İşçilere Baskı Artıyor

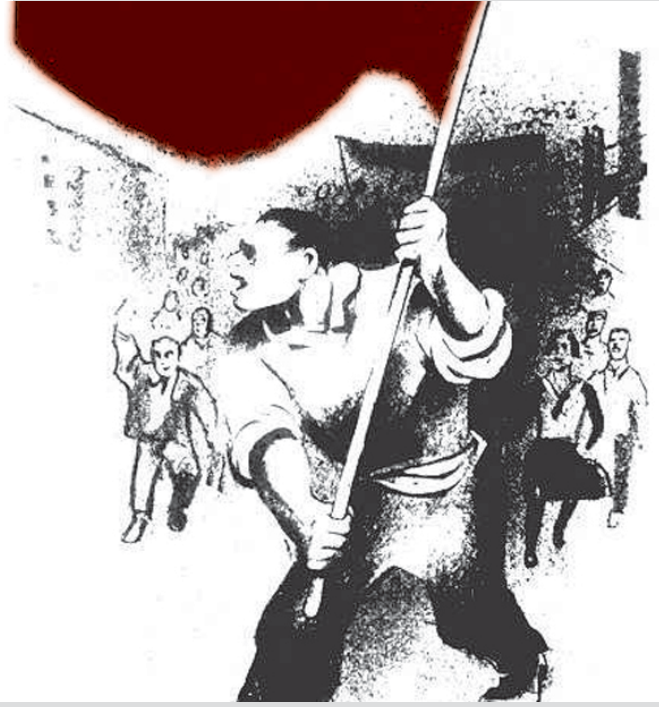
■ Gebze'den ÜİD-DER üyesi bir işçi

Gebze Belediyesinin temizlik işlerini yürüten taşeron şirket Teknik Katı Atık'ta işçilerin yaşadığı sorunlar 19. yüzyıl koşullarını aratmayacak boyutlara ulaştı. Taşeronluk sisteminin yaygınlaşmasıyla birlikte işçilerin sorunları katlanarak artmaya devam ediyor. Teknik Katı Atık işçilerinin maruz bırakıldığı insanlık dışı çalışma koşulları bunun sadece bir örneği.

Bu firmada çalışan iki işçi arkadaşımızla sorunları üzerine sohbet ettik. Şirkette yaklaşık 350 işçinin çalıştığını söyleyen arkadaşlar, toplam üç aylık ücretlerinin içeride olduğunu belirttiler. Birçok işçi arkadaşına, kredi kartı borçları yüzünden bankalardan ihtar mektupları ulaşmış. İşçiler, yaklaşık on işçi arkadaşlarının elektrik ve suyunun kesildiğini ve esnafın veresiyeyi kestiğini üzülenek anlatıyorlar. İşçi arkadaşlarımıza "Patronun ücretleri ödememe sebebi belediyenin ödeme yapmaması mı?" diye sordüğümüzde net bir cevap alıyoruz: "Kesinlikle hayır! Patron şu an biri Şekerpınar'da olmak üzere iki fabrika yaptırıyor. Bunlardan biri trafo fabrikası, diğeri ise çöpleri balya haline dönüştüren atık fabrikası. Paraları oralara aktarıyor, bizim aç kalmamız onun umurunda bile değil."

Patron çay ve yemek molalarını kaldırmış. Çay molası yaklaşık üç ay önce, yemek molası ise krizin başlangıç dönemlerinde kalkmış. Yani işçiler 10-12 saat, hatta bazen 15 saat aç çalıştırılıyor, dinlenmelerine izin verilmiyor. En ufak hak arayışında ise kapının yolu gösteriliyor. Sokakları, caddeleri temizleyen bu işçilerin en çok maruz kaldığı sorunlardan biri de temizledikleri bölgelere daha sonra atılan çöplerden dolayı ceza yemeleri.

Patronlar kendi kârları için biz işçileri gözlerini kırpmadan sefalete sürüklüyorlar. Patronlar bizi açlıkla terbiye edip fabrika sayılarını arttırırken, elektriksiz, susuz ve aç kalan bizler daha ne kadar göz yumacağız bu yaşadıklarımıza? İnsanlık dışı çalışma koşullarına maruz bırakılıp aylarca ücretleri ödenmeyen işçi arkadaşlarımız için tek kurtuluş yolu örgütlü mücadeledir. Korkunun ecele faydası yok! ■

Carlo Erba'da Pazar Tatili Gasp Edilmek İsteniyor

Petrol-İş sendikasının örgütlü olduğu CARLO ERBA fabrikasında toplu sözleşme görüşmeleri devam ediyor. Patron 21 Mayıs'ta sendikayı ve işyeri temsilcilerini acilen görüşmeye çağırdı. İşçilerin çok önemli gördüğü bir hususta, işçilere rağmen sendika ile anlaşmak istiyordu patron. Bu husus, hafta tatilinin pazar değil haftanın herhangi bir günü olarak saptanması ve işçilerin pazar tatilinin sözleşmeyle ortadan kaldırılmasıydı. Oysa bunu sözleşmeye yazdırmak demek birçok işyerinde artık bu düzenlemenin hayata geçmesi demek. Devlet son iş yasasıyla işverenlere bu uygulamayı hayata geçirme hakkını zaten vermiş. Sendikalı işyerlerinde ise Pazar gününün hafta tatili olup olmaması konusu sözleşme ile düzenleniyor.

Patronlar haftanın herhangi bir gününü tatil yaparak Pazar mesailerinden kurtulmuş oluyorlar. Çünkü Pazar mesailerini yüzde yüz zamlı. İşte bu esnek çalışma yöntemini bu işyerinde uygulayabilmek için sendikaya da şöyle bir rüşvet teklif ediyor patron: Siz bunu bu şekilde imzalayın, karşılığında da benim diğer fabrikamdaki 100 işçiyi hiç uğraşmadan bu şartlarda sendikanıza üye yapın, size aidat geliri olsun!

Şuraya bir bakın! Sendikalar pazarlık masalarında mücadeleyle değil onurlarını satarak üye kazanacaklar. Ne kadar içler acısı bir durum! Ne kadar onursuz bir durum! Patronlar surda bir delik açmak için ellerinden gelen ne varsa yapıyor. İşçi sınıfının mücadeleler ve bedeller ödeyerek kazandıklarını masa başlarında geri almanın hesabını yapıyorlar. Onlar kendi sınıf çıkarları ne gerektiriyorsa onu yapıyorlar, ya biz? Biz işçiler ne zaman kendi sınıfımız için doğru olanları yapmaya başlayacağız?

TOKİ'de İş Bırakma Eylemi

■ Tuzla'dan bir TOKİ işçisi

Ben TOKİ'de çalışmakta olan bir işçiyim. Aylardır çok ağır koşullarda çalışıyoruz. Dinlenmek için hiç vaktimiz yok, hafta sonları bile çalışıyoruz. Köyümden çıkıp gelirken böyle kötü koşullarla karşılaşacağımı hiç düşünmemiştim.

Yaklaşık 3 aydır paramızı alamıyorduk. 3 aydır tek bir ödeme bile yapılmadı. Artık bıçak kemiğe dayanmıştı. Diğer işçi arkadaşlarımızla da konuşarak 21 Mayıs perşembe günü iş bırakma eylemi yapmaya karar verdik. Bütün gün hiç çalışmadık. Daha önceden bunun için tam bir hazırlık yapmadığımızdan dolayı bütün gün koşullarımızda oturduk. Koşušta otururken öğle saatlerinde paralarımızın bir kısmının yatırıldığı haberi geldi. Eğer iş bırakma eylemi yapmasaydık şimdi paralarımızı hâlâ alamamış olacaktık. Ama bu yaptığımız eylem son değildir, çünkü paralarımızın tamamını alamadık. Eğer geri kalanı da verilmezse, almak için elimizden geleni yapacağız.

Bir kez daha anladım ki, bazı şeyler ancak birlik, beraberlik ve dayanışma içinde yürüyebilir. Ve diyorum ki, biz işçi sınıfı ancak birleşirsek ve mücadele edersek haklarımızı kazanırız. Bundan sonra daha sıkı bir birliktelik oluşturmaya çalışacağız ve mücadele edeceğiz. ■

Parmakların 6 Puan Ediyor Kardeşim!

■ Aydınlı'dan bir deri işçisi

Deri işçilerinin çalışma koşullarının anlatıldığı Çark filminden öğrenmiştim, kopan her parmağın bir puanı olduğunu ve o puan kadar "para ettiğini". Filmi izlerken tüylerim diken diken olmuştu ve o sahne bir an olsun çıkmadı aklımdan. Bugün ise o sahneyi çalıştığım fabrikada aynen yaşadım. Aynı makinede çalıştığım arkadaşım elini makineye kaptırdı ve parmakları kesildi.

Kapıda yedi araç varken arkadaşımın kolumda yarı baygın halde ve tam 45 dakika kanlar içinde nasıl beklediği gitmiyor gözlerimin önünden. Tabii ustanın makineyi kapatmayın işe devam edin sözleri de...

Onu hastaneye götürmek için başka bir usta geldi sanayinin dışından ve ancak 45 dakika sonunda hak etti arkadaşımız hastaneye gi-

debilmeyi! Patron ise fabrikanın tam ortasındaki kulesinin camından bakma tenezzülünde bile bulunmamıştı. Prensipite aldığı bir kararın iş kazası geçiren işçiler için araçlarını kullanılmamak, çünkü kirlenmiş koltukları, kan olmuş paspasları! Böyle işte kardeşim, patronların gözündeki değerimiz bu. Koltukları, paspasları daha değerli işçilerden!

Makineler işlemelidir onlar için daima, çünkü hiçbir şey kârlarından daha önemli değildir. Makineyi çalıştırdığımda yanıma başka bir arkadaş verdiler. Daha 19 yaşındaydı ve yedi ay önce geçirdiği iş kazasında ayağının yarısı-

nı koparmıştı makine ayakkabısıyla birlikte.

Bu düzenin ne kadar insanlık dışı bir düzen olduğuna inancım her geçen gün biliniyor. Sadece öfkelenmek de yetmiyor, patronlar sınıfının ellerindeki kanın hesabını sormak biz işçilerin boynunun borcudur. Bu bir görevdir bizim için, zorunluluktur. Bu insanlık dışı çalışma koşullarının değişmesi için omuz omuza verip mücadele etmekten başka da bir şansımız yok!

Hamile Kadın İşçilerin İşyerlerinde Yaşadıkları Sorunlar

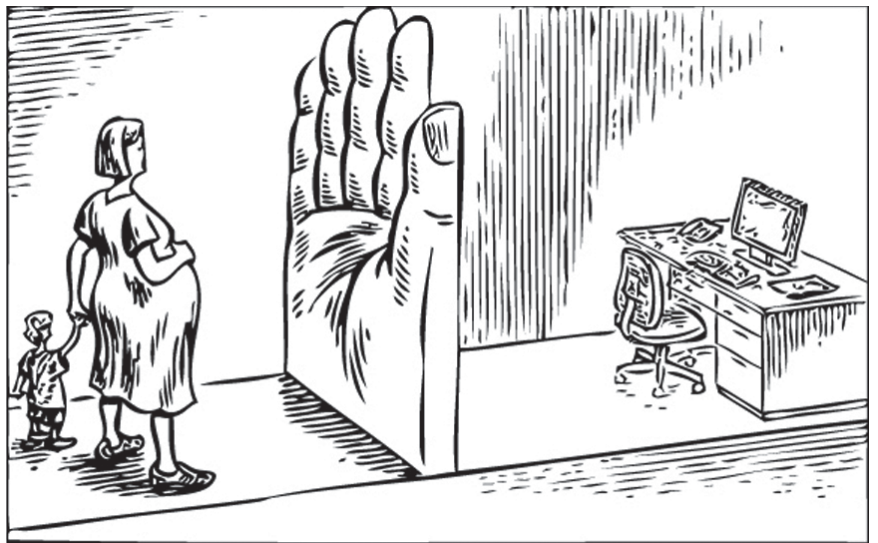
Bu yasalara rağmen hamile kadın işçiler fazla mesailere bırak-

■ Bostancı'dan bir kadın işçi

Kadın işçiler işyerlerinde birçok sorunla karşı karşıya kalıyorlar. Özellikle hamilelik döneminde kadın işçilere yönelik haksız uygulamalar, baskılar ve ayrımlar çoğalıyor. Geçen aylarda işyerimde bir kadın işçinin hamileliği nedeniyle yaşadığı sorunlara bizzat şahit oldum. İşçiler ve işçi çocuklarına değer vermeyen bu sistemden kurtulmak gerektiğini bir kez daha anladım.

Arkadaşım sekreteryada çalışıyordu. Hamileliği nedeniyle düzenli olarak doktor kontrolüne gidiyordu. İşyeri müdürü önce "git, ne demek" diyerek izin veriyordu. Sonraları arkadaşım izin almaya gittiğinde müdürün yüzü asılmaya, sinirlenmeye başladı. Sonra müdür "ne zamana kadar sürecek bu izinler?" sorusunu sormaya başladı. Hamileliği nedeniyle işçi arkadaşımız daha erken yorulmaya, fazla hareket edememeye başlamıştı. Bu durum işyeri müdürünün canını sıkmaktaydı. Ona göre sekreteryada çalışan bir işçi hem görünüşüyle "düzgün" hem de çalışmasıyla aktif ve verimli olmalıydı. İzin alırken sürekli sorun yaşaması, düzenli ve zamanında doktor muayenesine gidememesi, çocuğu olunca bırakacak bir yerinin olmaması arkadaşım için stres yaratıyordu. Ve sonunda hem müdürün baskısı hem de yaşadığı strese dayanamayarak işten çıkmak zorunda kaldı. Böylece kucağında çocuğuyla, daha kötü yaşam koşullarına mahkûm edildi.

Arkadaşımın yaşadığı sorun elbette sadece onun bireysel sorunu değildi. Fabrikalarda, işyerlerinde çalışan binlerce hamile kadın işçi patronların bu tür uygulamalarına ya da davranışlarına maruz kalıyorlar. Kadınlar hamilelik boyunca yoğun ve kötü şartlarda çalışmaya zorlanıyorlar. Hamile bir kadın işçiden, normal bir insandan istenen iş performansı isteniyor. Çalışma saatlerinde ve çalışma koşullarında bir değişiklik yapılmıyor. Hamilelik süresince bölüm değiştirmesi gereken kadın işçilerin bölümleri, "istifa etsinler" diye değiştirilmiyor. Doktor raporu olmasına rağmen ağır koşullarda, saatlerce, sağlıklı bir ortamda çalışmaya devam eden hamile işçilerin birçoğu bebeklerini kaybetmekte. Sağlıksız koşulların sonucunda bebeklerin birçoğu dünyaya geldiği ilk günlerde bile küçücük bedenleriyle hastalıklarla boğuşmaktadırlar. Oysa **İş Kanununda, gerekli görüldüğü takdirde hamile olan kadın işçinin hekim raporu ile sağlığına uygun hafif işlerde çalıştırılması öngörülmüyor.** Hatta aynı yasa da hamile bir işçinin günde yedi buçuk saatten fazla çalıştılamayacağı da yazıyor.

tırılıyor, vardiyalı çalıştırılıyorlar.

Hamile kadınlar çoğu kez hamilelikten dolayı işten atılma ile karşı karşıya kalıyorlar. Patronlara göre hamile bir işçi işyerinde karnının şişmesiyle "kötü gözükten", "hızlı hareket edemeyen", "yorgun", "verimsiz", "sürekli izin alan" bir işçi demektir. Bu yüzden ellerinden geldiğince kısa sürede onlardan kurtulmak ve doğumdan kaynaklanan haklarını vermemek isterler. Patronlar için önemli olan kârdır ve hamile kadınların kendilerine yük olmasını istemezler. Sebepsiz yere işten atmak ya da istifa ettirmek için baskı uygularlar. Oysa **İş Kanununda feshin geçerli sebebe dayandırılmasına yönelik 18. maddede, işçinin hamilelik yüzünden işten çıkartılamayacağı yazıyor.** Buna rağmen birçok kadın işçi bu sebepten dolayı işten atılıyor. Hamile işçiler için İş Kanununun 74. maddesi "Hamilelik, Doğum İzni İle Emziren Kadın İşçilerin Hakları" başlığıyla düzenlenmiştir. Bu maddede hamile işçilerin doğum izni de düzenlenmiştir. İzin, doğumdan önce ve sonra 8'er hafta olmak üzere toplam 16 haftadır. Hamile işçilere hamilelikleri süresince periyodik kontrolleri için ücretli izin verilmesi gerekmektedir. **Her işyerine kreş açılması zorunluluğu getirilmelidir.** Aksi takdirde birçok işçi kadın çocuklarını çalışma masalarında, fabrika köşelerinde büyütme devam edecekler. Küçüklüklerinde çocukların oyun alanı olan fabrikalar, büyüdüklerinde onlara cehennem azabı yaşatan alanlar olacak.

İş kanununda yazan fakat patronlar tarafından hiçbir zaman doğru dürüst uygulanmayan yasaları uygulatacak olanlar kadınıyla erkeğiyle biz işçileriz. Hamile kadın işçiler her şeye rağmen yeni nesilleri doğurmaya devam edecekler. Eğer kendileri mücadeleye atılırlarsa doğacak yeni nesiller için daha yaşanabilir bir dünya bırakmış olacaklar. İnsanca yaşam ve çalışma koşulları için örgütlenmeli ve mücadele etmeliyiz. ■

Sahibi ve yazı işleri müdürü: UID-DER adına Bayram Yılmaz • **Yönetim yeri:** Prof. Ali Nihat Tarlan Cad. Eryılmazlar Sok. No:2/22 İçerenköy-İstanbul • **Esenler temsilciliği:** Turgut Reis Mah. Karaoşmanoğlu Cad. No:26 Esenler • **Gazi temsilciliği:** 75. Yıl Mah. 1339. Sok. Ürek Apt. No:53 Gaziosmanpaşa • **Gebze temsilciliği:** Hacıhalil Mah. İsmetpaşa Cad. Hüseyin Demir İşmerkezi K.6 D.154 Gebze • **Tuzla temsilciliği:** Tepe Durağı, Osmangazi İ.Ö.O. Karşısı Aydınli • **Ankara temsilciliği:** Tuzluca Yır Mah. 586.sok no:6/A Mamak • **tel:** (0 216) 572 41 52 • **www.uidder.org** • **e-mail:** iletisim_uid@uidder.org
Baskı: Berdan Matbaası Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok 215 Topkapı-İstanbul tel: (0 212) 613 12 11 • **Fiyatı:** 0,50 TL

İş Yasası ve İşçi Hakları

İşçinin yasal çalışma süresi ne kadardır?

Çalışma süresi İş Yasasının 63. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre haftalık çalışma süresi 45 saattir. 45 saatlik çalışma süresi aksi kararlaştırılmamışsa haftanın günlerine eşit olarak bölünmelidir. Örneğin bu süre, hafta içi 8 saatten 5 gün, Cumartesi yarım gün şeklinde olabileceği gibi, hafta içi 9 saat üzerinden 5 gün şeklinde de tamamlanabilir.

Yasada düzenlenen başka bir uygulama da denkleştirme yöntemidir. Buna göre, 45 saatlik haftalık çalışma süresi günde 11 saati aşmayacak şekilde haftanın günlerine bölünebilir. Denkleştirme süresi yasada 2 ay şeklinde düzenlenmiştir. Bu durumda günde 11 saat çalışılması halinde 2 ay sonunda çalışma süresinin haftalık 45 saati aşmaması gerekmektedir. Yasa bu uygulamada tarafların (işçi-işveren) anlaşması şartını koymuştur. Yani denkleştirme tek taraflı bir şekilde işverenin işçilere dayatabileceği bir uygulama değildir.

Çalışılmış sayılan günler ve ücreti

İşçinin çalışmış sayılarak hak ettiği ücret en başta hafta tatili ücretidir. Hafta tatili ücreti işçinin maaşına dahildir. Yine ulusal bayram ve genel tatil günlerinde de işçi çalışmadığı halde ücretini tam olarak alacaktır. İşçinin evlenmesi halinde 3 gün, anne, baba, kardeş ve çocuklarının ölümü halinde 3 güne kadar verilen izinlerin ücreti de çalışmış gibi işçiye ödenir.

İşveren işçiyi molasız çalıştırabilir mi?

İşçiler molasız çalıştırılmazlar. Yasada işin süresine göre mola süreleri belirlenmiştir. İşçilere, 4 saate kadar olan işlerde 15 dakika, 4 saatten fazla 7,5 saatten az süren işlerde yarım saat, 7,5 saatten fazla süren işlerde 1 saat ara dinlenmesi verilmesi, ayrıca bu sürelerin bölünmeden işçiye kullanılması gerekmektedir. Kullanılan bu ara dinlenmeleri çalışma süresinden sayılmaz.

İşçi deneme süresinde sigortasız ve ücretsiz çalıştırılabilir mi?

İşverenlerin çoğunluğu, yasayı istedikleri gibi yorumlayarak işçileri deneme süresinde sigortalı yapmamakta ve ücretlerinin ne kadar olduğunu söylememekte, hatta bu sürelerde ücretsiz çalıştırmaya bile başvurumaktadırlar. İşçilerin çoğunluğu da bu uygulamayı kanıksamışlardır. Oysa yasal düzenlemelere göre uyulması gereken kurallar tam tersidir.

Yasalar deneme süresini hem işçiye hem de işverene tanımaktadır. Bu süre en çok iki aydır. Fakat toplu sözleşmelerle bu sürenin 4 aya kadar uzatılabileceği belirtilmektedir. Deneme süresi, işçiye ve işverene bu süre sonunda bildirimde bulunmadan (tazminatsız) iş ilişkisini bitirme (fesh) hakkını vermektedir. Ancak işçinin çalıştığı günler için ücret ve diğer tüm hakları verilmek zorundadır.

İşçi işe başladığından itibaren sigortası yapılmak zorundadır. Yine işçinin iş sözleşmesi bir yıl ve üzerindeyse işçinin çalışma koşulları, ücreti vb. konuları içeren sözleşme yazılı olarak yapılmak zorundadır. Ancak böyle bir sözleşme yapılmadan işe başlayan işçiye, işveren en geç iki ay içinde, çalışma koşullarını, ücret ve diğer ödemeleri, çalışma süresi belliyse süreyi vb. belirten bir belge vermekle yükümlüdür.

Ücretin zamanında ödenme zorunluluğu

Hemen her işyerinde sıkça rastlanan sorunlardan biri de işçi ücretlerinin ödenmesinde yaşanan gecikmelerdir. Bazı durumlarda, aylık ücret uygulaması olan işyerlerinde işçi ücretleri taksitler halinde ödenmektedir.

Oysa İş Yasasının 32. maddesine göre, aylık ücret uygulaması olan işyerlerinde ücretin en geç ayda bir ödenmesi gerekmektedir. Toplu sözleşmeler ve iş sözleşmeleriyle ücret ödeme süresi bir haftaya kadar düşürülebilir.

İşçi ücretleri ücret ödeme gününden itibaren 20 gün içinde ödenmezse işçinin çalışmama hakkı vardır. İşçilerin mahkemeye başvurması halinde işveren gününde ödemediği ücretler için mevduata uygulanan en yüksek faiz uygulaması cezasına çarptırılacaktır.

İşçi işten atıldığında ya da emekli olduğunda, hak ettiği tüm ücret ve para ile ölçülebilen haklarının tamamının peşin olarak ödenmesi gerekmektedir.

İşverenden herhangi bir ücret alacağı olan bir işçi, bu alacağını 5 yıl içinde mahkemeye başvurarak talep etme hakkına sahiptir. 5 yıl geçirildiği takdirde ise alacak hakkından vazgeçmiş sayılmaktadır. ■

